

LAUSUNTO

5.5.2025

Tietoomme on tullut, että autismiopetuksen opettajien nimellä on eri tilaisuuksissa ehdotettu autismiopetuksen siirtämistä Keran kouluun. Haluamme oikaista tämän asian ja kertoa, että autismiopetuksen erityisluokanopettajien sekä erityiskoulunkäynninohjaajien mielestä autismiopetuksen järjestäminen Kilonpuiston koulurakennuksessa on edelleen toivottavaa.

Autismiopetuksen tiloja on viime vuosien aikana muokattu vastaamaan paremmin oppilaiden tarpeita, ja tilojen muutostyöt jatkuvat edelleen. Rehtorit ovat olleet tähän sitoutuneita ja vieneet erityisopetuksen asiaa aktiivisesti eteenpäin. Parannusmuutokset tiloissa ovat olleet erittäin tärkeitä oppilaiden hyvinvoinnin ja turvallisuuden kannalta. Esittelemme seuraavaksi, miten tiloja on parannettu ja miten tämä on näkynyt opetusyksikkömme arjessa.

Autismikirjolla elävillä henkilöillä voi olla monenlaisia arkea kuormittavia tai hankaloittavia ominaisuuksia, muun muassa poikkeava ymmärrys vaarantajusta. Tämä voi näkyä esimerkiksi niin, ettei oppilas osaa havainnoida liikenteen vaaroja, vaan voi juosta liikenteen sekaan nähdessään kadun toisella puolella jotain kiinnostavaa. Näin ollen koulun pihalle on rakennettu aita turvaamaan oppilaiden turvallisuutta ulkoilun aikana.

Autismikirjon henkilöillä on usein myös erilaisia aistipoikkeavuuksia, mitkä näkyvät arjessa monin eri tavoin (esim. ääniyliherkkyys). Oppilaat kuormittuvat liiasta metelistä ja hälinästä, jolloin opiskeleminen ei ole mahdollista. Ylikuormituessaan oppilas voi jumiutua tai alkaa käyttäytyä aggressiivisesti, sillä hänen olonsa on tällöin sietämätön. Näihin tilanteisiin on Kilonpuiston koulussa luotu erilaisia toimintarakenteita ja ympäristöä muokattu oppilaille aistiystävällisemmäksi. Aiemmin luokka- ja aulatiloiissa oli kovat lattiat, jolloin tilat olivat kaikuivat ja pahensivat metelin määrää. Luokkiin, auloihin ja käytäville on asennettu ääntä ja heijastusta estävä kokolattiamatto, mikä on auttanut huomattavasti äänen vaimentamisessa. Yläaulaan on myös asennettu ääntä eristävä verho. Aulatiloihin on hankittu toimintaan soveltuvia pehmeitä huonekaluja, pöytiä sekä sermejä. Luokkiin on järjestelty lukunurkkauksia ja vitriineihin on asennettu ikkunakalvot vähentämään ikkunoiden läpi näkyvän vilinän määrää. Lisäksi oppilaille on rakennettu aistinurkkaus, johon voi vetäytyä esimerkiksi lukemaan tai muutoin tasaamaan oloa rauhallisessa aistiystävällisessä tilassa rentoutuen.

Ruokalan meteli ja hälinä on monille oppilaillemme sietämätöntä, joten näiden tilojen lisäksi koulussamme on varattu ruokalan vierestä luokka ruokailua varten sekä ruokalan viereiseen aulatalaan on hankittu pöytiä, jotta oppilaat pääsevät rauhallisempaan tilaan syömään. Näin oppilaat voivat kokea olevansa osa kouluyhteisöä kuitenkin kuormittumatta ruokailutilanteesta liikaa. Erityisesti erillisessä aulatilassa olevat pöydät ovat erittäin tärkeitä ja ovat päivittäin useamman autismikirjonluokan ruokailukäytössä.

Huoltajayhteistyötä ja hätätilanteita varten luokkiin on hankittu kännykät. Lisäksi luokkiin on resursoitu turvanapit hätätilanteisiin. Näitä käyttämällä tilanteeseen saadaan apua nopeasti ja tehokkaasti. Autismiopetuksen yläkerrassa on toimiva, äänieristetty rauhoittumistila ja alakerran rauhoittumistilaan on saatu rauhoitus. Parannustyöt aloitetaan lähiaikoina. Lisäksi henkilöstölle on hankittu turvakäsineitä ja turvahihoja suojaamaan henkilökuntaa raapimis- ja puremisvaurioilta. Henkilöstölle on järjestetty säännöllisesti turvallisuuskoulutusta (mm. Mapa-koulutusta).

Koulussamme on kuluneen talven aikana järjestetty lisää luokkatiloja erityisopetuksen käyttöön (opetustiloja sekä jakotiloja), jotta oppilaiden on mahdollista opiskella rauhallisemmissa oppimisympäristöissä. Lisäksi tämä mahdollistaa myös ns. akateemisten ryhmien jakamisen eri luokkatiloihin silloin, kun yhdysluokassa on useampaa eri oppiainetta ja eri luokkatason oppilaita opiskelemassa samaan aikaisesti eri asioita, kukin oman HOJKS:nsa mukaisesti. Nämä yllämainitut muutostyöt ovat olleet kalliita ja autismiopetuksen siirtäminen ei olisi järkevää. Luokkatilat ovat myös lähtökohtaisesti pienryhmäopetukseen tarkoitettuja, eivätkä ne sovellu yleisopetuksen isoille ryhmille, koska luokissa ei ole tilaa oppilaiden pulpeteille.

Autismikirjon henkilöille erilaiset koulumuutokset (esim. koulurakennuksen vaihtuminen) ovat yleensä erittäin haastavia ja niitä tulisi kaikin keinoin välttää. Toimivien tilojen lisäksi oppilaamme tarvitsevat pysyvyyttä, tuttuja struktuureja sekä osaamista, mikä Kilonpuiston rakenteisiin on muodostettu. Johdonmukaiset rakenteet ja toimintakulttuuri tukevat oppilaan hyvinvointia. Kilonpuiston koulun autismiopetuksen yksikön rakenteisiin ja toimintakulttuuriin on tultu tutustumaan lähikunnista ja kauempaakin. Opetusyksiköllämme on hyvä maine valtakunnallisesti autismiopetuksessa ja Espoon tasolla moniammatillisena työyhteisönä. Monet nykyiset työntekijät ovat olleet töissä Kilonpuistossa useita vuosia ja valinneet juuri tässä yksikössä työskentelemisen, vaikka avoimia työpaikkoja muihin yksikköihin on ollut runsaasti. Kilonpuiston opetusyksikön siirtäminen toisaalle saattaisi johtaa myös isoihin henkilöstömuutoksiin ja heikentää siten autismikirjon opetuksen osaamista kaupunkitasoisesti.

Autismikirjon oppilaita on Espoon kaupungissa todella paljon. On neljä yhtenäiskoulun yksikköä sekä useita pienempiä 1-3-luokan yksiköitä eri alakouluissa. Yhden ison yksikön siirtäminen koulutilasta toiseen ei korjaa tätä tilannetta, niin että sijoittelussa voitaisiin ottaa huomioon myös nämä pienissä yksiköissä olevat oppilaat. Liian suuria autismiopetuksen yksiköitä ei myöskään ole suotavaa perustaa edellä mainitun kuormitusherkyyden vuoksi. Kilonpuiston autismikirjon yksikössä oppilaan on mahdollista opiskella 1-9-luokilla. Tämä mahdollistaa oppilaille eheän koulupolun, jolloin herkästi kuormittavat koulun vaihtumiset nivelvaiheissa voidaan välttää. Autismiopetuksen nykyiset tilat on rakennettu vastaamaan näiden luokka-asteiden opetustarpeita. Autismiopetuksen henkilöstöllä (erityisluokanopettajat ja erityiskoulunkäynninohjaajat) on vahvaa ammattitaitoa ja osaamista opettaa, ohjata ja huomioida niin ala- kuin yläkoulun oppilaita heidän yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti. Autismiopetuksen tietotaito ja oppilaantuntemus ovat kyseisessä yksikössä vahvalla pohjalla. On erittäin tärkeää, että erityisluokanopettajat ja erityiskoulunkäynninohjaajat pystyisivät jatkamaan pitkäjänteistä työtään oppilaiden edistymisen sekä hyvinvoinnin eteen jatkossakin tässä koulurakennuksessa.

Uusi laki mahdollistaa maksimissaan viiden oppilaskohtaisella tuella (rvt. erityisen tuen) olevan oppilaan sijoittamisen yhteen luokkaan. Mikäli alakoulu jatkuu yksisarjaisena lähikouluna, voi se jatkossa hankaloittaa autismiopetuksen oppilaiden integroitumista yleisopetuksen luokkiin, jolloin joku ikätaso voi jäädä koko koulupolun ajaksi vaille integroitumismahdollisuutta. Mikäli jokaisessa ikätasossa lähikouluperiaatteella muodostettuja luokkia olisi kaksi, antaisi se jo ihan eri tavalla mahdollisuuksia integroitumiseen. Autismiopetuksen oppilailla on myös oikeus integraatio-opetukseen. Kilonpuiston koulussa on hyvät ja toimivat käytänteet integraatioiden järjestämiseen ja yleisopetuksen opettajat ovat myös motivoituneita toteuttamaan integraatiota. Autismiopetuksen luokat tekevät myös muuta yhteistyötä yleisopetuksen luokkien kanssa esim. koulun teemapäivissä ja tapahtumissa. Opetusyksikön siirtäminen toisaalle hankaloittaisi paljon nyt luotujen integraatio- ja yhteistyörakenteiden toteuttamista jatkossa.

Edellä mainittuihin perusteluihin vedoten Kilonpuiston autismiopetuksen opetusyksikön tulisi jatkossa pysyä osana Kilonpuiston koulurakennusta. Espoon kaupungin suomenkielisen perusopetuksen tulosyksiköltä saaduista Kilonpuiston kouluun liittyvistä vaihtoehtoista kannatamme vaihtoehtoa kaksi. Erityisoppilaiden kannalta olisi parempi että yleisopetuksen luokkajärjestely olisi peruskoulun ajan kolmisarjainen. Silloin koulun rakenne olisi tasapainoisempi. Yleisopetuksen ala- ja yläkoulun luokkia voitaisiin muodostaa tasaisemmin, ottaen huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet ja henkilökemiat, jolloin luokkien työrauhaa sekä ilmapiiriä voitaisiin tukea paremmin. Tämä tukisi osaltaan myös autismitietämisen oppilaidemme kasvua osana Kilonpuiston kouluyhteisöämme.

Lausunnon allekirjoittajat,

Autismiopetuksen erityisluokanopettajat ja henkilökunta.

Kilonpuiston koulun alakoulun opettajien näkemys koulupalvelujen järjestämiseen

Me Kilonpuiston koulun alakoulun opettajat toivomme, että Kilonpuiston koulusta muodostuisi tulevaisuudessa **kolmisarjainen yhtenäiskoulu**. Perustelut näkemyksellemme ovat seuraavat:

1. **Kolmisarjaisessa alakoulussa opetus on helpompi järjestää pedagogisesti tarkoituksenmukaisesti.** Kolmisarjainen malli tarkoittaisi Kilonpuiston koulussa sitä, että kaksikielistä opetusta tarjoavan luokan rinnalla olisi kaksi lähikoululuokkaa. Tämä antaisi tilaisuuden jakaa oppilaita luokkiin pedagogisesti järkevästi ja luokista olisi mahdollista rakentaa tasapainoisemmat. Muuttavat oppilaat voitaisiin myös sijoittaa kulloisessakin tilanteessa sopivimmalle luokalle ja samalla huolehtia siitä, ettei yksi luokka ole jatkuvassa muutoksessa.
2. **Vaativampien oppilaskohtaisten tukitoimien järjestämiseen on paremmat mahdollisuudet.** Koska alueellisista erityisluokista ollaan Espoossa luopumassa, on

tärkeää, että voimme jatkossa antaa lainmukaista oppilaskohtaista tukea omassa koulussa. Meillä tulee olla mahdollisuus perustaa Kilonpuiston kouluun koulukohtaisia erityisluokkia tarvittaessa myös alakoulun puolelle. Koulukohtaisten erityisluokkien perustaminen edellyttää tarpeeksi suurta määrää yleisopetuksen oppilaita. Kolmisarjainen alakoulu kaksinkertaistaisi Kilonpuiston koulun lähikouluoppilaiden määrän nykyiseen kaksisarjaiseen malliin verrattuna.

3. **Autismiopetuksen oppilaiden integraation järjestämisen kannalta on tärkeää, että suomenkielisiä yhteistyöluokkia on joka luokkatasolla kaksi.** Kasvun ja oppimisen lautakunnalle esitettävien vaihtoehtojen mukaan autismikirjon opetus jatkuu Kilonpuiston koulussa nykyisellään. Kolmisarjaisessa alakoulussa erityisluokkien oppilaat voitaisiin integroida yleisopetuksen luokkiin pedagogisesti mielekkäästi. Oletamme myös, että kolmisarjaisessa mallissa oppilaskohtaista tukea kahden vaativamman muodon mukaisesti saavien oppilaiden enimmäismäärän (5) ylittyminen ei olisi opetusryhmässä vaarassa.
4. **Uskomme, että kolmisarjaisuus näkyisi positiivisesti yhtenäiskoulun ilmapiirissä.** Kolmisarjaisessa yhtenäiskoulussa kaikki ikäryhmät olisivat tasapuolisesti edustettuina. Alakoulun luokanopettajat tuntisivat myös yläkoulun oppilaat, mikä todennäköisesti rauhoittaisi koko koulua.

Yläkoulun opettajien lausunnot

KOLMISARJAINEN YHTENÄISKOULU KOMMENTIT:

Tämä visio ei ole toimiva Kilonpuiston koulun rakennuksen tiloihin. Syyt ovat seuraavat. Ensinnäkin alakoulun ja yläkoulun tilat tulee jatkossakin pysyä erillään toisistaan. Alakoulun kotiluokat ja välituntialue tulee pysyä erillään yläkoulun vastaavista. Perusteluna näkemykseen on alakouluikäisen ja yläkouluikäisen oppilaan merkittävä ero kehitysvaiheen vuoksi. Tavoitteet, odotukset ja edellytykset eroavat ikävaiheiden vuoksi paljon. Alakoulun opettajat eivät tunne yläkoulun oppilaita eikä sen myötä asetelma auktoriteettina ole toimiva. Alakoulu- ja yläkouluikäisellä tulee olla oman kehitystason vertaisryhmän kanssa samat säännöt, samat tilat ja samat aikuiset. Näin koulun arki toimii parhaiten. Tässä kolmisarjaisessa visiossa alakoulun tilat eivät tulisi mitenkään riittämään, jolloin tilat yläkoulun kanssa tulisi laajalti jaetuiksi. Se ei siis toimi.

Kolmisarjaisen yhtenäiskoulun puolesta:

- Nivelvaihe alakoulusta yläkouluun palvelee erityisesti erityisen tuen (tulevia oppilaskohtaisen tuen) oppilaiden siirtymistä. Samassa koulussa jatkaminen mahdollistaa

opettajien tiedonsiirron paremmin kuin muiden koulujen opettajien kanssa. Myös huoltajan kuulemiset on helpompi järjestää.

- Yhtenäinen peruskoulu kolmisarjaisena tukee oppilaan tuntemusta, kun oppilaat siirtyvät alakoulusta samaan yläkouluun.
 - Oppilasryhmien toimivuus: yhtenäisellä jatkuvuudella alakoulusta yläkouluun ja ongelmakohtiin päästään puuttumaan varhaisessa vaiheessa. Ryhmien resursointi helpottuu, kun oppilaat ja ryhmät ovat tuttuja.
 - Kolmisarjainen yhtenäiskoulu mahdollistaa yhtenäiskoulun aidon toimimisen: yhteiset juhlat ja tapahtumat, välitunnit ja muu toiminta.
 - Henkilökunta oppii tuntemaan toisensa ja yhteisöllisyys lisääntyy.
 - Yhtenäinen oppilaskunta ja sen toiminta: ei erillisiä ala- ja yläkoululle.
 - Yhtenäiskoulussa voidaan myös tarvittaessa järjestää yläkoululle ja alakoululle omaa ohjelmaa, jolloin sekä ala- että yläkoulun oppilaat pääsevät olemaan samanikäisten kanssa.
-
- Kaksi painotusta samassa koulussa on liikaa. Nykyisellään painotettujen luokkien oppilaat aika omilla piireissään.
 - Tällä hetkellä olemme kaukana yhtenäisestä peruskoulusta. Kyllä alakoululaiset ja yläkoululaiset sopivat samaan aikaan välitunnille ja välituntisäännötkin ovat samat.
 - Yhteistyötä ala- ja yläkoulun välillä on helpompi tehdä, jos yläkoululaisten määrä pienenee huomattavasti.
 - On myös surullista, että lähes koulun piha-aidan toiselta puolelta ei päästä lähimpään kouluun ekaluokalle.

AK 2-sarj. + YK 4 -sarj. KOMMENTIT:

Näistä kahdesta julkistetusta visiosta/suunnitelmasta tämä (ak 2-sarjainen+yk 4-sarjainen) toimii selvästi paremmin. Lisäksi tämä hyödyntää huomattavasti paremmin kahden vuosikymmenen aikana kehittyneitä toimivia käytänteitä, olosuhteita ja tiloja. Kouluun syntynyt kulttuuri sekä käytännölliset perinteet pysyisivät edelleen ja varmasti edelleen vahvistuisi. Alakoulun oppilaille olisi riittävästi tilaa omassa siivessä. Lisäksi välituntialueet olisi helpommin rajattavissa yläkoulun ja alakoulun välillä. Yläkoulun tilat riittäisi erittäin hyvin myös, koska tilanne muuttuisi 5-sarjaisesta 4-sarjaiseksi.

Kannatamme kahdesta vaihtoehdosta tätä suunnitelmaa. 4-2

Kolmisarjainen yläkoulu ei ole toimiva, yläkoulun pitää olla vähintään 4-sarjainen:

- oppilailla enemmän valinnaisaine mahdollisuuksia
- yläkoulun opettajien tunnit riittävät paremmin, ei niin paljon kiertäviä opettajia
- kiertävät opettajat eivät sitoudu samalla tavalla työpaikkaan
- alakoulun ja yläkoulun oppilaiden välituntitoiminta on hyvin erilaista

Ei tarvitse tehdä muutoksia koulurakennukseen, kun taas 3-3 ehdotuksessa tulee erittäin kalliita rakentamiskustannuksia.

Vaihtoehto 1 olisi lähellä koulun nykyistä rakennetta eikä vaatisi isoja muutoksia.

Ilmaisutaito- ja englanninkielinen painotus säilyisi Kilonpuiston koulussa, jolloin yläkouluun tulisi omien oppilaiden lisäksi oppilaita myös muista kouluista. Tällöin Kilon alueella säilyy positiivinen segregaatio. Lisäksi Kilonpuiston koulun loistavat oppimistulokset (HS 2024) saavat jatkumoa.

terveisin kolme yläkoulun aineenopettajaa